

PRAHA HOSTILA MEZINÁRODNÍ KONGRES ORÁLNÍ HISTORIE

České republiky se ve dnech 7.–11. července 2010 dostalo velké cti. Praha hostila jeden z největších konferenčních podniků na poli společenských a humanitních věd u nás minimálně za posledních dvacet let – 16. ročník Mezinárodního kongresu orální historie (International Oral History Conference), kterého se zúčastnilo více než 500 delegátů z 57 zemí všech kontinentů.

Miroslav Vaněk, vedoucí Centra orální historie Ústavu pro soudobé dějiny AV ČR a jeden z hlavních organizátorů pražského kongresu, se stal novým prezidentem IOHA pro léta 2010–2012.

České pořadatelství bylo schváleno před dvěma lety na předposledním, 15. kongresu v mexické Guadalajaře. Praze se tak podařilo předčít v konkurenční soutěži další potenciální hostitele z Vancouveru, Tokia, Singapuru, St. Petěrburgu a Kyjeva. Kongres se koná pravidelně každé dva roky při zachování rotace kontinentů a jeho hlavním organizátorem je International Oral History Association (IOHA), globální stavovská organizace orálních historiků, která poskytuje platformu pro mezinárodní spolupráci a výměnu poznatků národních asociací a jednotlivým badatelům a zájemcům o orální historii. Mezi její důležité úkoly patří také rozvíjení debat a šíření jednotných metodologických a etických standardů orálně historického výzkumu (více informací naleznete na www.iohanet.org).

Pražský kongres jsme kromě spolupráce s IOHA zorganizovali ve spolupráci s Ústavem pro soudobé dějiny AV ČR, Českou asociací orální historie (COHA) a Fakultou humanitních studií UK v Praze. Vzhledem k obtížné ekonomické situaci způsobené globální krizí by se konference jen těžko uskutečnila bez partnerské a sponzorské podpory Nadace Zdeňka Bakaly, Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR, US Embassy in Prague, Instituto Cervantes. Pro úspěšnou realizaci se jako klíčová – a to nejen ve vztahu k návštěvníkům ze zahraničí – ukázala záštita bývalého prezidenta Václava Havla, partnerství Nadace Vize 97 a také velmi profesionální, flexibilní a vstřícný přístup Vysoké školy ekonomické v Praze, kde se konala vědecká část programu. Mediální podpory se velice zdatně zhostil zejména Český rozhlas a v menší míře i Česká televize. Po sériích jednání a korespondence se bohužel nenaplnila očekávání s podporou ze strany bývalého vedení PS PČR a také Magistrátu hlavního města Prahy.

Vlastní program se uskutečnil ve dvou oficiálních jazycích IOHA, angličtině a španělštině. Úvodem kongresu se konaly přehledové přednášky (tzv. master classes) zvaných renomovaných odborníků (např. Alessandro Portelli z Itálie, Alexander von Plato z Německa, Alexander Freund z Kanady, Selma Leydesdorff z Nizozemí, Miren Llona ze Španělska, Laura

Benadiba z Argentiny nebo Ron Adams z Austrálie). Následovalo jednání v devíti paralelních sekcích, v nichž zaznělo celkem 434 příspěvků. Mezi nejvíce navštěvované sekce kongresu patřily vedle panelů analyzujících paměť válek, autoritativních a totalitních režimů, exil a migrace, také dějiny práce a teoretické, metodologické a technické otázky orálně-historického výzkumu. Jedním z nejčteněji navštívených panelů patřila i debata o budoucnosti orální historie. Vrátili se ještě k pozvaným osobnostem, je třeba zmínit také anglického historika Paula Thompsona, „guru“ a autora nepsané „bible“ orálních historiků – *Voice of the Past: Oral History*.

Z odstupem času lze usoudit, že konferenční program se po rovině obsahové (příprava, vedení rozhovoru, analýza a interpretace) oproti minulým kongresům více posunul k akademickému a historickému proudu orální historie, o čemž svědčí i složení nově zvoleného IOHA výboru, který bude organizaci reprezentovat v následujících letech až do kongresu v argentinském Buenos Aires v roce 2012. Mezi jeho dvanácti členy zasedlo celkem deset profesních historiků.

V rámci společenského a kulturního programu, který sice nebyl stěžejní, ale tvořil neopominutelnou součást kongresu, zaznělo úvodní přivítání a proslovy ve Velké aule Karolina. Uzavřela jej závěrečná ceremonie v Pražské křižovatce (bývalý kostel sv. Anny) s audiovizuálním záznamem pozdravu bohužel nepřítomného Václava Havla, při níž Česká asociace orální historie předala ceny pro nejlepší středoškolské a vysokoškolské studentské práce v oboru orální historie. Dále byly představeny skladby od Antonína Dvořáka, Leoše Janáčka a Bohuslava Martinů v podání operní pěvkyně Dany Krausové s doprovodem, ukázky gotických a renesančních tanců předvedl profesionální soubor historického tance Hortus Gracie. Snad také tyto aktivity přispěly ke zlepšení již tak velmi konstruktivní a přátelské atmosféry, která provázela nejen vlastní jednání, ale i debaty v konferenčních kuloárech. Během nich se mj. čeští zástupci sešli s představiteli profilových nakladatelství Oxford University Press a Palgrave Macmillan, kteří se veli-

ce pozitivně vyjádřili o výsledcích práce české orální historie. Jak se nakladatelé uvedli, dveře k vydávání kvalitních anglicky psaných publikací jsou pro české orální historiky otevřeny.

České republice a její historické obci se kromě velkého uznání a díky za úspěšně zvládnutou organizaci dostalo i dalšího symbolického ocenění za dlouhodobé badatelské úsilí a nepřehlédnutelné výsledky práce v oboru. Stalo se jím zvolení doc. Miroslava Vaňka na post IOHA prezidenta pro léta 2010–2012, v němž nahradil dosavadní prezidentku Pilar Dominguez Prats ze Španělska. V čele této mezinárodní organizace tak poprvé za dobu její existence stanul nejen český orální historik, ale také badatel pocházející ze zemí bývalého východního bloku. Závěrem by organizátoři chtěli vyjádřit velké díky nejen všem účastníkům, partnerům a sponzorům, ale také dobrovolníkům, kteří se iniciativně ujali práce v konferenčním štábu. Nezbývá než si přát, aby se na úspěchy a ocenění, kterých česká orální historie a všichni její protagonisté za poslední léta bezesporu dosáhli, podařilo plynule navázat, dále je rozvíjet a zúročovat i v následujících letech. Udržení současných pozic doma i na

mezinárodním poli není úkolem vůbec lehkým, o to větší je však výzvou a motivací pro zúčastněné. ■

PAVEL MÜCKE,

Centrum orální historie ÚSD AV ČR, v. v. i.

OBĚ FOTO: ARCHIV ÚSD AV ČR

Úvodní část kongresu se konala v reprezentativních prostorách Velké auly Karolína.

KUTNOHORSKÁ ILUMINACE DOBÝVÁNÍ A ZPRACOVÁNÍ STŘÍBRA

Reportáž z těžby, skupinový portrét či teologická metafora?

Středočeský kraj zakoupil 8. prosince 2009 na aukci londýnského aukčního domu Sotheby's iluminaci Dobývání a zpracování stříbrné rudy v Kutné Hoře pro Galerii Středočeského kraje. Ta se chystala v nově rekonstruované Jezuitské koleji v Kutné Hoře otevřít expozici. Iluminace byla do té doby odborné veřejnosti známa pouze z černobílé fotografie, poprvé publikované v roce 1929. Ústav dějin umění AV ČR, v. v. i., věnoval iluminaci hojně navštívenou přednášku, která se uskutečnila 11. března 2010 v budově Akademie věd na Národní třídě v Praze.

Kutnohorská iluminace byla patrně úvodním foliem rozměrné chorální knihy některého z kutnohorských kostelů, jak dokládají vyobrazení obdobného tématu dochovaná v *Kutnohorském antifonáři* (NK ČR XXIII A 2, fol. 1r) a *Kutnohorském graduálu* (Wien, Österreichische Nationalbibliothek, Mus.Hs.15.501, fol. 1r). Nejblíže analogii z hlediska námětu, kompozice